ITS Finland ry
Bulevardi 7
00120 HELSINKI

LAUSUNTO

8.3.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: Asiantuntijapyyntö HE 192/2017 vp.

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto dokumenttiin: ”Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin verkko- ja tietoturvadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta”.

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietyille yhteiskunnan toiminnan kannalta keskeisten palveluiden tarjoajille sekä eräiden digitaalisten palveluiden tarjoajille tietoturvallisuuteen liittyvää riskienhallintaa ja häiriöiden raportointia koskevia velvoitteita. Lisäksi säädettäisiin näiden velvoitteiden valvonnasta, viranomaisten välisestä tietojen vaihdosta sekä yleisestä tietoturvallisuuteen liittyvästä viranomaistoiminnasta.

Liikenteen toimiala on esityksessä nostettu yhdeksi tällaiseksi alaksi, jossa tietoturvatekijöillä on merkittävä rooli järjestelmän toimivuuden kannalta. Esitys ei sinänsä tuo toimialalle hirveästi uusia vaatimuksia, sillä tietoturvakysymykset ovat olleet osa eri liikennemuotojen toimintaa sekä kansainvälisiä sopimuksia ja lainsäädäntöä jo aikaisemminkin.

Esityksessä liikennettä on tarkasteltu liikennemuotokohtaisesti ja kuten esityksessäkin todetaan, liikennemuotokohtainen sääntely perustuu pitkälti kansainväliseen sääntelyyn ja sopimiseen. Näin erityisesti lento-, raide- ja ilmaliikenteen osalta. Tieliikenteen osalta esityksessä keskitytään pääasiassa ITS-direktiivin mukaisiin älykkäisiin liikennejärjestelmiin.

Huomioita hallituksen esityksestä

Hallituksen esityksessä on todettu seuraavasti:

”Tieliikenteen ohjausta ei toistaiseksi olisi pidettävä verkko- ja tietoturvadirektiivin kannalta yhteiskunnan kannalta keskeisenä palveluna. Liikenteen älykkään automaation kehittyessä tätä tulee kuitenkin arvioida uudelleen.”

”Liikenteenohjauksen rooli tieliikenteen osalta eroaa vaikutuksiltaan osittain muista liikennemuodoista. Vielä toistaiseksi liikennettä ohjataan merkittävissä määrin liikennesäännöillä ja sellaisilla liikenteenohjauslaitteilla, jotka eivät ole riippuvaisia viestintäverkoista ja tietojärjestelmistä (tiemerkinnät, liikennemerkit) ”

ITS Finland ry
Bulevardi 7
00120 HELSINKI

LAUSUNTO

8.3.2018

Hallituksen esityksessä tieliikenteellä tunnutaan tarkoittavan lähinnä valtion yleisillä teillä tapahtuvaa liikennettä. Hallituksen esityksessä ei puhuta mitään kaupunkien katuverkolla tapahtuvasta liikenteestä eikä suurimpien kaupunkien seudullisesta liikenteenohjauksesta. Kaupunkinäkökulman puuttuminen on selkeä puute, sillä liikennejärjestelmän toimivuuden kannalta kaupunkien liikenne ja sen älykäs ohjaus on erittäin suuressa roolissa.

Kuvaus liikenteenohjauksen roolista on hieman ajasta jäljessä. On toki totta, että merkittävää osaa liikenteestä ohjataan kuvauksen mukaisesti, mutta kaupungeissa ja vilkkaammilla teillä on jo yleisesti käytössä sellaista älykästä liikenteenohjausta, jotka ovat riippuvaisia viestintäverkoista ja tietojärjestelmistä. Tällaista älykästä liikenteenohjausta ovat mm. älykäs liikennevaloohjaus, erilaiset muuttuvat opasteet esim. nopeusrajoitusten, reitinohjauksen ja varoitusten osalta. Suomessa on lisäksi vilkkaimmilla teillä useita sellaisia tunneliratkaisuja, joiden ohjauksessa viestintäverkostoilla ja tietojärjestelmillä on merkittävä rooli ja joiden osalta turvallisuuskysymykset on korostuneesti otettava huomioon.

Lisäksi on hyvä huomata, että Suomen tiestöllä liikkuu jo tänä päivänä varsin runsaasti ajoneuvoja, jotka ovat kytkeytyneitä tavalla tai toisella tietoverkkoihin. Tietoverkoista saadaan ajoneuvoihin erilaisia tietopalveluja sekä yksityisiltä että julkisilta palvelutarjoajilta. Samalla ajoneuvot tuottavat dataa niin julkisille kuin yksityisillekin liikennepalvelujen kehittäjille. Perinteisesti julkisen sektorin tuottamien liikenteen ohjauspalvelujen rinnalle on tullut tarjolle myös yksityisen sektorin palveluja, esimerkiksi edistykselliset navigointipalvelut, joihin on integroitu mukaan myös mm. liikenteen tilannekuvaa, varoituspalveluja ja vaihtoehtoisten reittien opastuspalveluja.

Hallituksen esityksessä tieliikenteen ohjauksen merkittävyys tietoturvallisuuden näkökulmasta kytketään liikenteen älykkään automaation kehitykseen ja siten nähdään, ettei tieliikenteen ohjausta olisi vielä tänä päivänä pidettävä verkko- ja tietoturvadirektiivin kannalta yhteiskunnan kannalta keskeisenä palveluna. Tämä johtopäätös on näkemyksemme mukaan kyseenalainen, sillä ajoneuvojen kytkeytyminen ympäröivään infrastruktuuriin ja kommunikointi viestintäverkkojen kautta muiden ajoneuvojen ja liikkujien kanssa on jo tätä päivää.

Lopuksi vielä summattuna kolme näkökulmaa, jotka hallituksen esityksessä tulisi ottaa huomioon nykyistä syvällisemmin: 1. Liikenteen älykäs ohjaus kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla, 2. Ajoneuvojen kytkeytyminen tietoverkkoihin ja 3. Myös tieliikenteessä käytetään jo nykyään älykästä tietoverkkoihin pohjautuvaa ohjausta.

Kunnioittavasti,



Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry